

**BANDAR
SELAMAT**
SAFE CITY

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
*Federal Department of Town and Country Planning
Ministry of Housing and Local Government Malaysia*

Diterbitkan pada 26 Julai 2010

Edisi Kedua 16 September 2013

©Hak cipta Unit Khas NKRA Bandar Selamat,
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia,
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Buku ini disediakan berdasarkan kepada perakuan **Lab NKRA: Mengurangkan Jenayah** yang diadakan pada 5 Oktober hingga 19 November 2009 untuk meningkatkan keselamatan awam. Program Bandar Selamat 2004 disyorkan menjadi asas utama untuk mencegah jenayah jalanan; program seumpama ini telah menunjukkan kejayaan di bandar-bandar lain di peringkat antarabangsa dalam mencegah jenayah jalanan secara keseluruhan. Program Bandar Selamat 2004 yang mengandungi 23 langkah pencegahan jenayah telah ditakrifkan semula kepada 15 langkah Bandar Selamat.

Buku ini menggantikan Edisi Keempat Program Bandar Selamat: Ilustrasi 23 Langkah Pencegahan Jenayah yang diterbitkan pada Mac 2008 oleh Urus setia Program Bandar Selamat, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

**Unit Khas NKRA Bandar Selamat,
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia
Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
Jalan Cenderasari,
50646 KUALA LUMPUR
www.townplan.gov.my
03 2698 9211**

Published on 26 July 2010

Second Edition 16 September 2013

*Copyright © Unit Khas NKRA Bandar Selamat,
Federal Department of Town and Country Planning,
Ministry of Housing and Local Government Malaysia.*

*This booklet is produced with the aim to improve public safety across Malaysia based on the recommendation of **NKRA Lab: Reducing Crime** in Malaysia on 5 October to 19 November 2009. Safe City Programme established in 2004 for Malaysian cities is applied as a basis to prevent street crimes; similar programmes have proven to reduce street crime in many cities around the world. The Safe City Programme 2004 consisting 23 measures toward crime prevention have been redefined to 15 steps to make our cities safe.*

This booklet replaces the Fourth Edition of Safe City Programme: Illustration of 23 Crime Prevention Measures published in March 2008 by Safe City Secretariat, Federal Department of Town and Country Planning, Ministry of Housing and Local Government Malaysia.

**Unit Khas NKRA Bandar Selamat,
Federal Department of Town and Country Planning
Ministry of Housing and Local Government Malaysia
Jalan Cenderasari,
50646 KUALA LUMPUR
www.townplan.gov.my
03 2698 9211**

15 LANGKAH BANDAR SELAMAT

steps to make our cities safe

STRATEGI 1

Strategy 1

Mereka bentuk persekitaran fizikal

Environmental design initiatives

STRATEGI 2

Strategy 2

Memperkasakan kawasan sasaran

Target hardening

STRATEGI 3

Strategy 3

Pengurusan, penyertaan komuniti dan kesedaran awam

Management, community involvement and public awareness

Tolong!
Tolong!
Peragut!

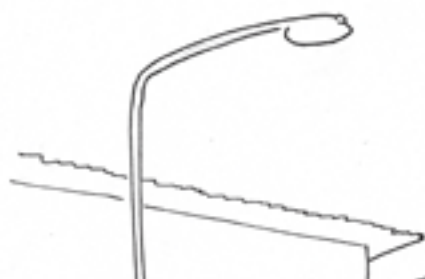
STRATEGI 1

Strategy 1

**Mereka bentuk
persekitaran fizikal**
Environmental design initiatives

Ah Meng, Devi...baguskan
ada ruang pejalan kaki
macam ni...baru selamat...

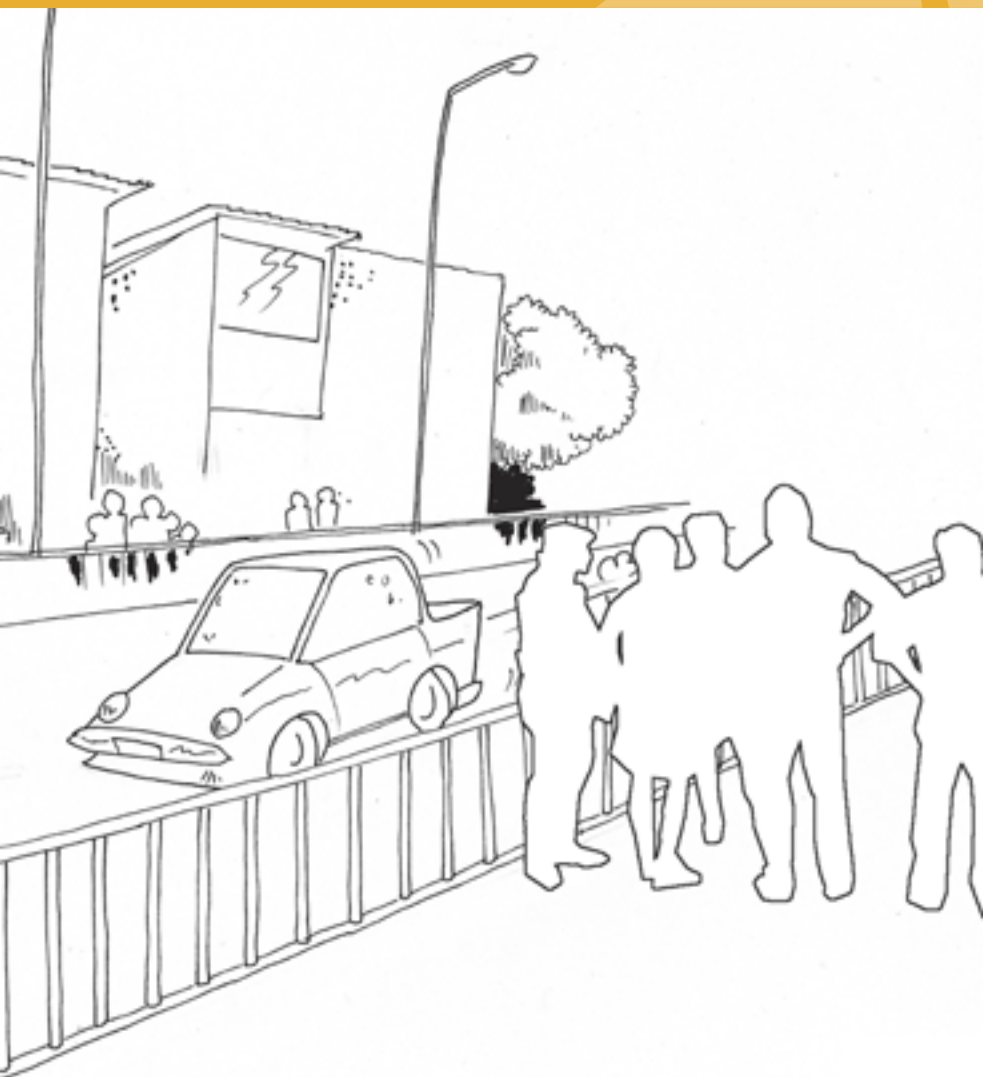
Betul tu Din, sekarang
kan banyak kes ragut

Pengasingan laluan pejalan kaki dari laluan bermotor

*Separation of pedestrian
walkways from motorised lanes*

1

i. Penyediaan laluan pejalan kaki khusus
Provision of dedicated walkways

ii. **Penyediaan bollard**
Provision of bollards

iii. Penyediaan rel penghadang
Provision of railings

iv. Penyediaan tanaman landskap
Provision of landscaping

v. Penyediaan laluan motosikal khas
Provision of dedicated motorcycle lanes

Ah Meng...Kau tengok apa tu? Wah, cantiknya reka bentuk perumahan tu!...

Pelaksanaan Reka Bentuk Persekitaran Fizikal yang Selamat (CPTED)

2

Implement Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)

Tu lah, aku tengah tengok risalah pemaju ini ma... Nampaknya diorang dah ikut konsep bandar selamat ni...

REKA BENTUK BANDAR SELAMAT
GARIS PANDUAN PEMASANGAN
CCTV DI PREMIS PERNIAGAAN DAN
TEMPAT AWAM

ATM

REKA BENTUK BANDAR SELAMAT
PANDUAN PELAKSANAAN PENGASINGAN
LALUAN PEJALAN KAKI DARI LALUAN
BERMOTOR: PEMASANGAN TONGGAK
JALAN DAN REL PENGHADANG

**Crime Prevention
Through Environmental
Design (CPTED)**

IMPLEMENTATION GUIDE
Reka Bentuk Bandar Selamat
Panduan Pelaksanaan

- i. **Panduan Pelaksanaan Reka Bentuk Bandar Selamat (CPTED)**
Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) Implementation Guide
- ii. **Panduan Pelaksanaan Pengasingan Laluan Pejalan Kaki dari Laluan Bermotor : Pemasangan Tonggak Jalan dan Rel Penghadang**
Separation of Pedestrian Walkways from Motorised Lanes Implementation Guide : Provision of Bollards and Railings
- iii. **Garis Panduan Pemasangan CCTV di Premis Perniagaan dan Tempat Awam**
Guidelines on CCTV Installation in Commercial Premises and Public Places
- iv. **SOP dan Manual Sistem Pemantauan Bandar Selamat**
Safe City Monitoring System Standard Operating Procedure and Manual

Ah Meng, apa itu SPBS?

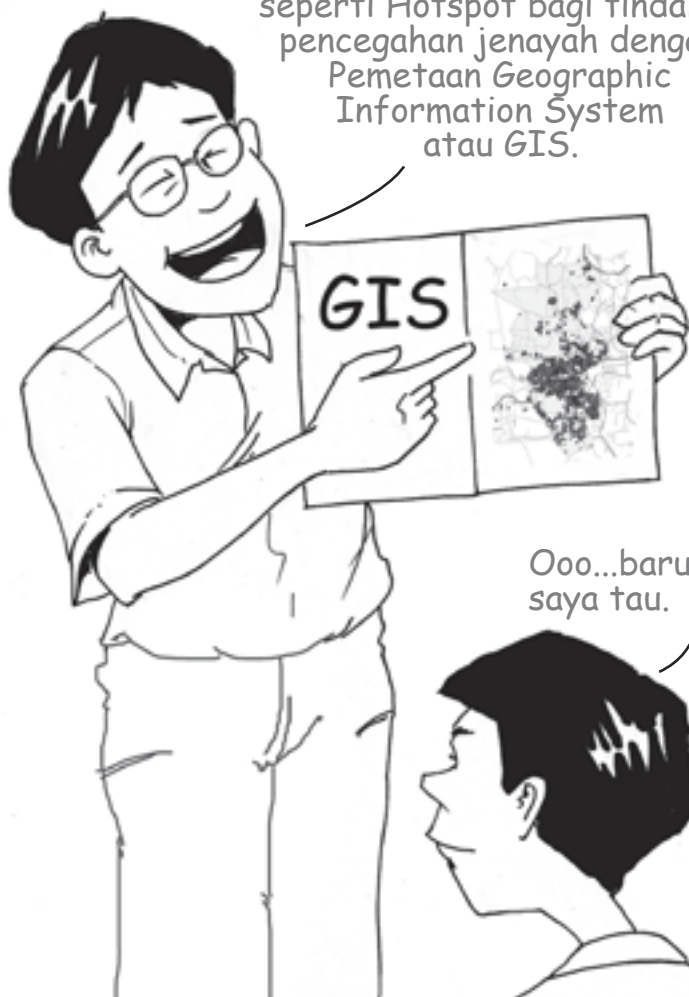

Pemetaan GIS jenayah dan program bandar selamat

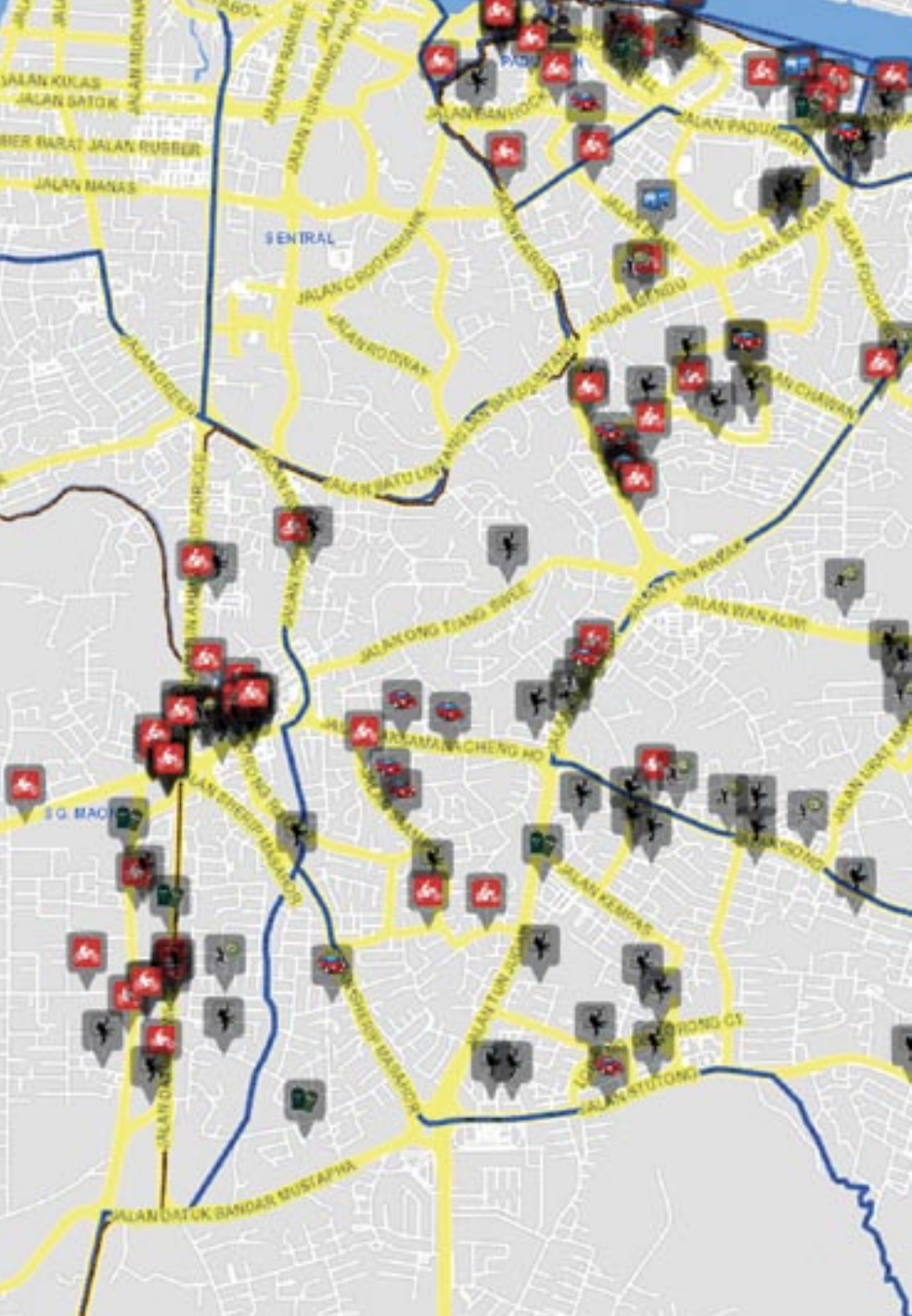
3

Establishment of GIS mapping for crime and safe city programme

Devi... Sistem ini membantu Polis dan PBT bagi memantau status dan corak jenayah seperti Hotspot bagi tindakan pencegahan jenayah dengan Pemetaan Geographic Information System atau GIS.

Ooo...baru la saya tau.

Peta GIS jenayah
GIS Crime-based map

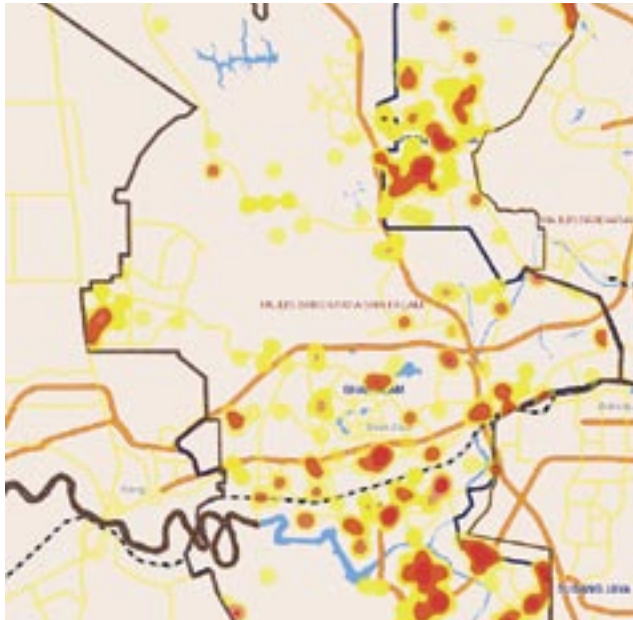

Memantau status, corak jenayah dan keberkesanan pelaksanaan Program Bandar Selamat dalam mengurangkan jenayah

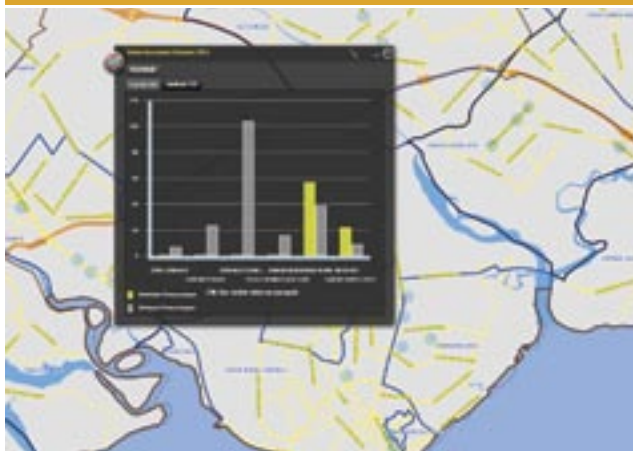
Monitoring status, crime patterns and effectiveness of Safe City Programme in crime reduction

ANALISIS HOT SPOTS

MB Shah Alam

ANALISIS KEBERKESANAN CCTV

STRATEGI 2

Strategy 2

**Memperkasakan
kawasan sasaran**

Target Hardening

Ah Meng, dulu saya
rasa kawasan ni tak
berapa selamat.

Dulu lain, sekarang
ada pondok polis di
sini.

Penyediaan balai polis tetap atau bergerak

Police post/mobile station

4

Penyediaan cermin keselamatan

Safety mirrors

5

Oi, Devi!
Itu cermin keselamatan untuk tengok ancaman orang dari belakang dan lorong terlindung. Bukannya cermin solek!!

Wah besarnya cermin ni!
Bersoleklah sekejap.

BERSAMA MEMBANTERAS JENAYAH
BALAI POLIS TTDI
 03 - 7728 6222
 03 - 7727 0140
 03 - 7728 4352

SILA KUNCI
MOTOSIKAL ANDA
 BERSAMA MEMBANTERAS JENAYAH

BALAI POLIS TTDI
 03 - 7728 6222
 03 - 7728 4352

Sila Kunci

BERSAMA MEMBANTERAS JENAYAH
BALAI POLIS TTDI
 03 - 7728 6222
 03 - 7728 4352

Papan Tanda
 Signage

Penyediaan papan tanda peringatan jenayah

Crime prevention signages

6

Geng, hati-hati. Papan tanda tu menunjukkan banyak penjenayah di sini.

Nasib baik
ada penggera
keselamatan.
Padan muka kau
orang

Penyediaan penggera keselamatan

Safety alarms (panic button)

7

**lari!!!
lari!!!**

Penyediaan tempat motosikal berkunci

8

Motorcycle parking with locking facilities

Kalau kamu berdua menunggang motosikal, jangan lupa kunci motosikal di tempat yang disediakan.

Setuju, baru selamat.

Pemasangan kamera litar tertutup (CCTV) di premis perniagaan dan tempat awam

9

Installation of CCTV in commercial premises and public places

Alamak ada kamera la pulak..

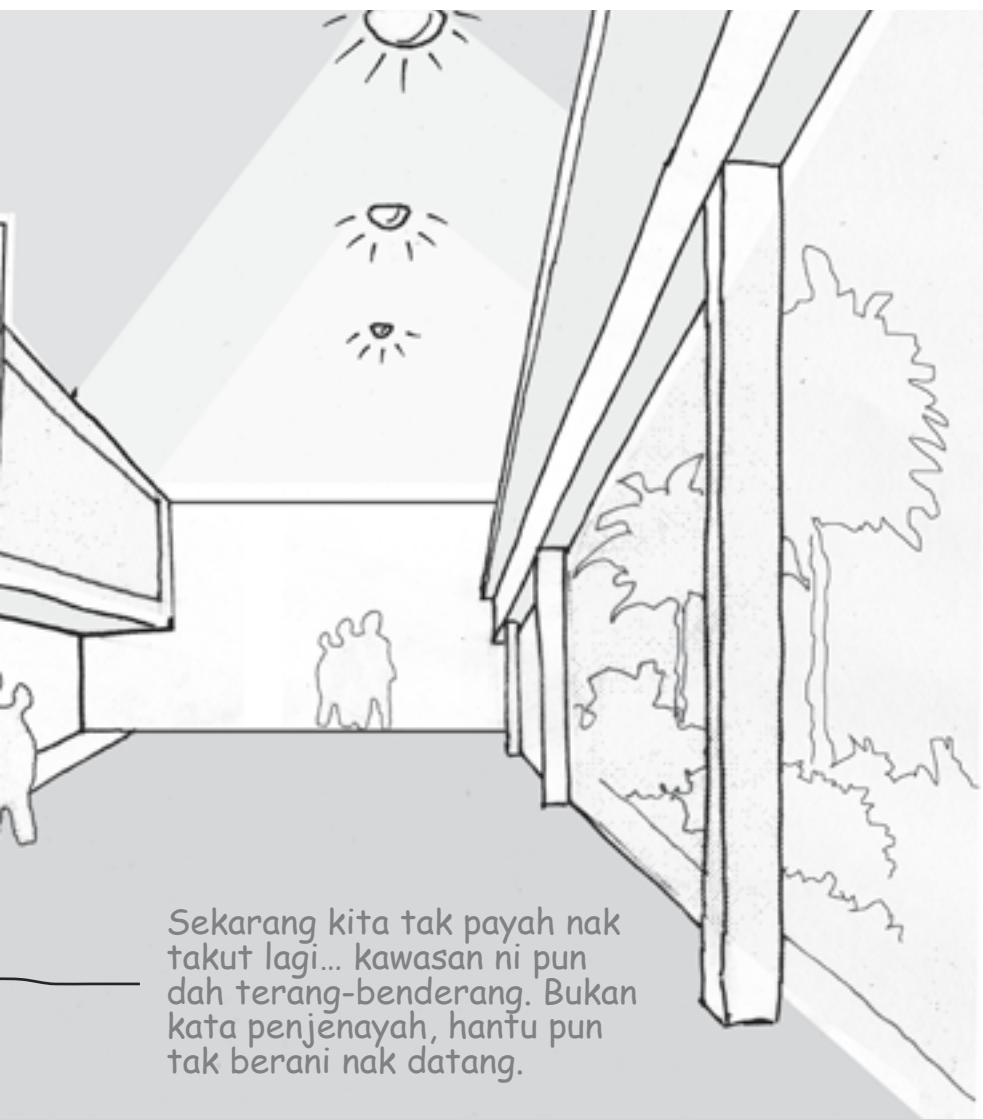

Pencahayaan

Lighting

10

Sekarang kita tak payah nak takut lagi... kawasan ni pun dah terang-benderang. Bukan kata penjenayah, hantu pun tak berani nak datang.

Laluan awam tidak terlindung dari pandangan awam

Unobstructed view of public walkways

11

Tolong!!! Tolong!!!
jangan ragut makcik.

Eh..tengok tu,
Mari kita tolong.
Nasib baik laluan tu
tak terlindung.

i. Membersihkan/mengemaskan kawasan semak dan terlindung

Cleaning/tyding concealed and unkempt areas

- ii. Tidak membenarkan perniagaan dan meletak kenderaan di laluan pejalan kaki
Prohibition of business activities and parking on pedestrian walkways

**iii. Jejantas tidak terlindung
dari pandangan awam**

*Unobstructed elevated
pedestrian crossing*

Penjanaan aktiviti bersesuaian di kawasan terdedah dengan jenayah

12

*Generate appropriate activities at
vulnerable crime spots*

Semenjak abang
ni berniaga kat
sini, semakin
ramai orang
lalu-lalang
di sini. Dia
sebenarnya
membantu
mengurangkan
kadar jenayah
di kawasan ni.

Dik, burger dik.
macam-macam ada.

STRATEGI 3

Strategy 3

**Pengurusan,
penyertaan komuniti
dan kesedaran awam**

*Management, community
involvement and public awareness*

Adik, nanti kami akan adakan pameran Bandar Selamat. Adik semua dijemput hadir.

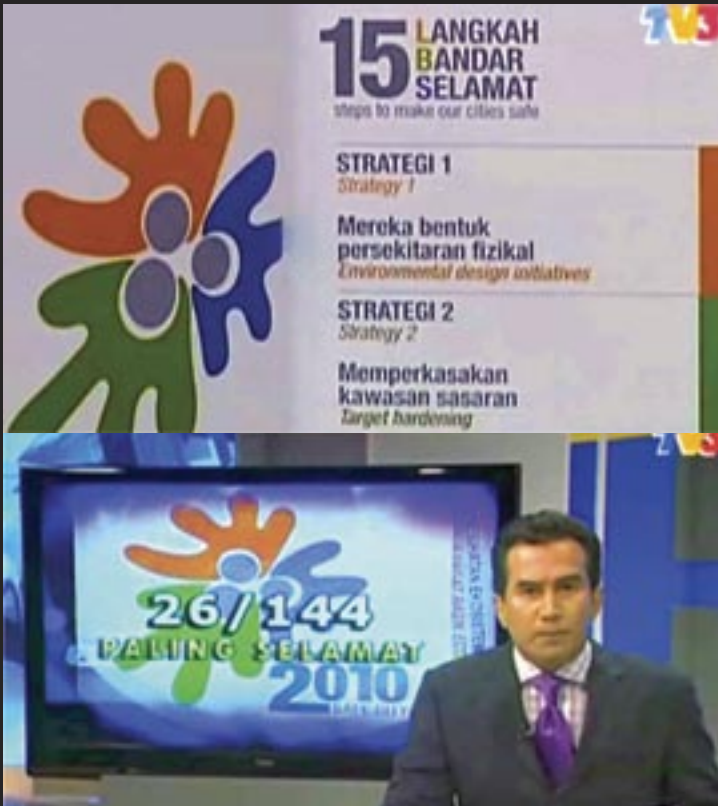
Pendidikan, kesedaran awam dan publisiti

Education, public awareness and publicity

13

Selamatkan bandar kita.
Bersamalah kita menjaga dan memelihara kesejahteraan.

i. Media massa
Mass media

ii. Penyediaan papan iklan luar *Installation of billboard*

Pemasangan papan iklan luar Program Bandar Selamat di Pusat Bandar Taiping, Perak

iii. Laman web Program Bandar Selamat *Safe City Programme website*

iv. Penyertaan awam dalam merancang dan melaksanakan langkah-langkah Bandar Selamat

Public involvement in planning and implementation of Safe City Programme

Meningkatkan rondaan di kawasan perumahan

Improve surveillance in the housing areas

14

Ah Meng, Devi...
semenjak kawasan perumahan saya ada khidmat pengawal keselamatan...kadar jenayah telah menurun. Terima kasih Encik.

Sudah menjadi tugas saya untuk menjaga keselamatan kawasan ni.

i. Mewujud, menggerak dan mengaktifkan jawatankuasa/persatuan penduduk

Organise neighbourhood watch

ii. Mendapatkan khidmat pengawal keselamatan swasta
Establish data on security guard services

Meng, dah hampir malam ni. Ayah kau tak balik lagi?

Ayah aku belum balik dari mesyuarat Bandar Selamat lagi. Memang tiap-tiap bulan ada mesyuarat kat Majlis.

Agenda Tetap bulanan Mesyuarat Majlis Penuh PBT

*Fixed agenda on Safe City
Programme at full council meeting*

15

i. Pelaporan status kadar jenayah dan pelaksanaan Program Bandar Selamat
Status report on crime index and implementation of Safe City Programme

KRONOLOGI PROGRAM BANDAR SELAMAT

2004

- Arahan Jemaah Menteri untuk wujudkan Bandar Selamat
- Pelancaran Buku Program Bandar Selamat: 23 Langkah Pencegahan Jenayah

2005

- Hebahan Program Bandar Selamat
- Penglibatan 38 PBT (Bandaraya dan Perbandaran) di Semenanjung Malaysia

2006 → 2008

- JPBD KPKT memantau pelaksanaan Program Bandar Selamat
- Garis Panduan Minimum Spesifikasi Teknikal Pemasangan CCTV di kawasan PBT
- Panduan Pelaksanaan Bollard dan Rel Penghadang
- Garis Panduan Pencahayaan bagi Pencegahan Jenayah

2009

- Program Transformasi Kerajaan (GTP)
- NKRA Mengurangkan Jenayah
- LAB NKRA (5 Oktober - 19 November 2009)
  - NKPI 1.2.1 : Mengurangkan Jenayah Jalanan melalui Program Bandar Selamat
  - NKPI 1.1.4 : *Crime Prevention Through Environmental Design* (CPTED)

2010 → 2012

GTP 1.0 NKRA Mengurangkan Jenayah

- 151 PBT melaksanakan Program Bandar Selamat.
- Jemaah Menteri dan Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan bersetuju akan Panduan Pelaksanaan Reka Bentuk Bandar Selamat (2011).
- Kemasukan CPTED dalam Pekeliling KSU KPKT Bil.3 Tahun 2011 untuk kebenaran merancang di OSC.
- Sistem Pemantauan Bandar Selamat dilaksanakan di 35 PBT dan 215 balai polis.
- Pemasangan 496 CCTV di 25 PBT.

2013 → 2015

GTP 2.0 NKRA Mengurangkan Jenayah

- Inisiatif Pemutihan *Black Spot* untuk mengurangkan perasaan takut menjadi mangsa jenayah.
- Meneruskan pelaksanaan CPTED untuk mengurangkan jenayah pecah rumah.
- Audit Keselamatan Tempat Letak Kereta.
- Perluasan Sistem Pemantauan Bandar Selamat kepada PBT dan balai polis baru.

SAFE CITY PROGRAMME CHRONOLOGY

2004

- Directive from Cabinet to establish Safe Cities
- Launching of Safe City Programme Booklet: 23 Measures Towards Crime Prevention

2005

- Publicity on Safe City Programme
- Participation of 38 Local Authorities (City and Municipal Councils) in Peninsular Malaysia

2006 → 2008

- Federal Department of Town and Country Planning monitored implementation status of Safe City Programme
- Establishment of Minimum Technical Specification for the installation of CCTV in Local Authority area
- Guideline on Bollards & Railings
- Guideline on Lighting for Crime Prevention

2009

- Government Transformation Programme (GTP)
- NKRA Reducing Crime
- LAB NKRA (5 October - 19 November 2009)
  - NKPI 1.2.1 : Reducing Street Crime Through Safe City Programme
  - NKPI 1.1.4 : Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)

2010 → 2012

GTP 1.0 NKRA Reducing Crime

- Safe City Programme is implemented by 151 local authorities.
- Endorsement of Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) Implementation Guide by the Cabinet Ministers and National Council for Local Government (2011)
- Inclusion of CPTED in MHLG Secretary General's Circular No.3 Year 2011 for planning permission at OSC
- Safe City Monitoring System is implemented in 35 local authorities and 215 police stations.
- Installation of 496 CCTVs at 25 local authorities.

2013 → 2015

GTP 2.0 NKRA Reducing Crime

- Black Spot Whitening Initiative to reduce the fear of becoming victims of crime.
- Continue the CPTED to reduce house break-ins.
- Car Park Safety Audit.
- Expansion of Safe City Monitoring System to other local authorities and police stations.

INFO BANDAR SELAMAT
SAFE CITY INFO

999
SATU NOMBOR
SATU NEGARA

POLIS
BOMBA DAN PERYELAMAT
HOSPITAL
PERTAHANAN AWAM

- HOTLINE POLIS – SMS KE 32728
- TOL FREE BOMBA – 1 800 888 994
- SMS BOMBA – 03 - 8888 0964 (*infoblast*)

Bersama mencegah jenayah!
Cara menjadi ahli Rakan Cop.

Fight crime together!

Here's how to become a Rakan Cop.

Langkah 1/Step 1:

Taip: RAKANCOP [negeri] DAFTAR [nama/pseudonym] Hantar ke: 32728/DAPAT
Anda akan menerima nombor pendaftaran sebaik sahaja anda mendaftar.
Nombor ini akan mengesahkan maklumat anda kepada pihak polis.

Type: RAKANCOP [state] DAFTAR [name/pseudonym] Send to: 32728/DAPAT
You'll receive a registration number once you've registered. This will be your
identification number when you send information to the police.

Langkah 2/Step 2:

Menghantar maklumat kepada pihak polis:

Taip: POLIS [negeri] [maklumat/aduan] hantar ke: 32728/ DAPAT

Maklumat lanjut di: <http://www.rakancop.net>

To send information to the police:

Type: POLIS [state] [information/complaint] Send to: 32728/ DAPAT
Details at: <http://www.rakancop.net>

NO. HOTLINE IBU PEJABAT KONTIGEN (IPK)			
KUALA LUMPUR	03 2115 9999	NEGERI SEMBILAN	06 768 2222
SELANGOR	03 2052 9999	JOHOR	07 221 2999
PERLIS	04 971 1999	TERENGGANU	09 627 0499
KEDAH	04 739 2999	KELANTAN	09 745 0999
PENANG	04 269 1999	PAHANG	09 515 1999
PERAK	05 240 1999	SABAH	088 318 555
MELAKA	06 285 1999	SARAWAK	082 240 800